

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНА СПРАВА»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>206 «Садово-паркове господарство»</u> Рік навчання: <u>3-й</u>, семестр <u>5-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Екології та охорони навколишнього середовища</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
	<p>Лектор курсу</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p><u>mudrakgalyna@vsau.vin.ua</u>, <u>galina170971@ukr.net</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Природно-заповідна справа є вибірковою компонентою ОПП «Садово-паркове господарство».

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, при подальшому навчанні на бакалаврському рівні освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента Природно-заповідна справа спрямована на формування у здобувачів знань і практичних умінь щодо охорони, збереження та раціонального використання природних комплексів і об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну та рекреаційну цінність. Вона охоплює теоретичні основи функціонування природно-заповідного фонду, принципи організації та управління заповідними територіями, а також особливості їхнього правового забезпечення. Особлива увага приділяється питанням збереження біорізноманіття, відновлення природних екосистем і гармонізації взаємодії людини з природним середовищем.

Освітня компонента Природно-заповідна справа формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця зі спеціальності «Садово-паркове господарство».

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів системи професійних знань щодо організації, функціонування та охорони об'єктів природно-заповідного фонду, а також розвиток здатності застосовувати ці знання для збереження природних ландшафтів і біологічного різноманіття.

Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити майбутніх фахівців із класифікацією та особливостями об'єктів природно-заповідного фонду, принципами їх створення та функціонування; із законодавчими та нормативно-правовими засадами у сфері охорони природи. Сформувати розуміння екологічної цінності природних територій, ролі заповідних об'єктів у збереженні біорізноманіття та підтриманні екологічної рівноваги. Навчити основам організації охорони природних комплексів, проведення моніторингу стану довкілля та розроблення заходів щодо відновлення порушених екосистем. Оволодіння цими знаннями сприятиме розвитку практичних навичок управління природоохоронними територіями та формуванню відповідального ставлення до природних ресурсів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен сформувати:

інтегральну компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.

ПР 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Сутність, поняття та завдання природно-заповідної справи.	2	2	8
2	Історія розвитку природно-заповідної справи в Україні та світі.	2		8
3	Науково-методологічні засади та принципи природно-заповідної справи.	2	2	7
4	Ідеології та концепції охорони природи. Біорізноманіття як об'єкт охорони.	2	2	7
5	Класифікація природно-заповідного фонду України.	2	2	8
6	Система формування природно-заповідного фонду та екомережі.	2	2	8
7	Природні заповідники та біосферні заповідники: особливості функціонування.	2	2	8

8	Національні природні парки та регіональні ландшафтні парки.	2	2	8
9	Особливості функціонування заказників, пам'яток природи та заповідних урочищ.	2	2	8
10	Штучно створені об'єкти природно-заповідного фонду.	2	2	7
11	Охорона, режим і управління заповідними територіями.	2	2	7
12	Червона книга України та Зелена книга України.	2	2	8
13	Міжнародне співробітництво у сфері природно-заповідної справи.	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	25	щотижнево	Усне та письмове опитування

2	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	35	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	20	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Василюк О.В., Темченко Є.А., Губарева В.Р., Пархоменко В.В., Коломицев Г.О. Природно-заповідний фонд України: наслідки повномасштабної війни (під редакцією В.В. Колодежної). – Київ; Чернівці: Друк Арт, 2026. 92 с.

2. Гнатів П.С., Хірівський П.Р., Зинюк О.Д. Природні ресурси України: навч. посіб. Львів: Камула, 2019. 216 с

3. Гринчишин Н.М. Заповідна справа: навч. посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2024. 145 с.

4. Мудрак О.В., Мудрак Г.В. Заповідна справа: навч. посіб. для студентів галузі знань 10 «Природничі науки». Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 640 с.

5. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2024. 392 с.

6. Чайка О.Г., Мокрий В.І. Заповідна справа. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 144 с.

Додаткова

1. Бистряков І.К. Територіальний природно-ресурсний капітал у забезпеченні конкурентоспроможності економіки України. Соц.-ек. проблеми сучас. періоду України. 2014. Вип. 3(107). С. 200-209.

2. Василюк О., Норенко К., Полянська К., Шутяк С., Ширяєва Д. Виявлення територій, придатних для оголошення об'єктами природно-заповідного фонду. Інструктивні та методичні матеріали. [за заг. ред. О. Кравченко]. Видавництво «Компанія «Манускрипт» Львів, 2018. 136 с.

3. Зелена книга України /під загальною редакцією члена-кора НАН України Я.П. Дідуха – К.: Альтерпрес, 2009. 448 с.

4. Нейко І.С., Мудрак Г.В., Нейко О.В., Дідур І.М., Матусяк М.В., Козак Ю.В. Лісові генетичні ресурси у контексті збереження біорізноманіття Вінниччини. Монографія. Вінниця: ТВОРИ, 2022. 500 с.

5. Сидоренко Ю. В. Запровадження досвіду Норвегії в управлінні

природно-заповідним фондом. «Land & property development: innovations and transformations»: зб. матер. II Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 травня 2023 р. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт.; ред.: А.П. Лізунова; М.Ю. Михальова. – Київ : КНУБА, 2023. - С. 74-76.

6. Червона книга України. Рослинний світ [за ред. Я.П. Дідуха] К.: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.

7. Червона книга України. Тваринний світ [за ред. І.А. Акімова]. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.

8. Ярмоменко С.Г. Туристичні ресурси України: навч. посіб. Одеса: Олді Плюс 2021. 472 с.

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.

3. Офіційний портал Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державного управління охорони навколишнього природного середовища у Вінницькій області. Режим доступу: <http://www.vineco.ucoz.org>

5. Державна природоохоронна служба України <http://dei.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	8
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	7
5	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	7
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	8

8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	7
10	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	7
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації). Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін. Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни